

ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W BYDGOSZCZY I REGIONALNEGO
DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W POZNANIU

z dnia 24.11. 2015 r.

zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Noteci PLH300004

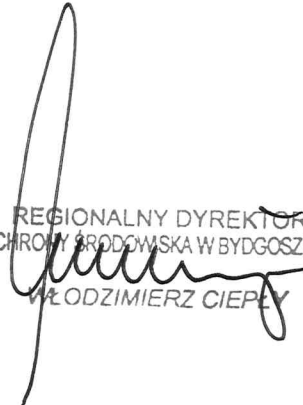
Na podstawie art. 28 ust. 8 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651) zarządza się, co następuje:

§ 1. W zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 28 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Noteci PLH300004 (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. poz. 1477, Dz. Urz. Woj. Wielk. poz. 2924) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) załącznik nr 4 w punkcie nr 13 otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 1 pkt 1 do niniejszego zarządzenia;
- 2) w załączniku nr 5 uchyla się punkt nr 3;

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska
w Poznaniu

Jolanta Matajczuk

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA W BYDGOSZCZY

WŁODZIMIERZ CIEPŁY

Załącznik do Zarządzenia

Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy

i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu

z dnia.....2015 r.

Cele działań ochronnych

Lp.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych
1.	91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	Utrzymanie ogólnego stanu ochrony siedliska na co najmniej dotychczasowym poziomie (U2). Poprawa wartości wskaźnika martwe drewno leżące lub stojące do poziomu U1 (3-5 szt./ha) o ile pozwolą na to naturalne procesy ekologiczne.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska
w Poznaniu
Jolanta Babajczak

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA W BYDGOSZCZY
WŁODZIMIERZ CIEPŁY

Uzasadnienie

Plan zadań ochronnych dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Dolina Noteci PLH300004 został ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 28 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Noteci PLH300004 (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. poz. 1477, Dz. Urz. Woj. Wielk. poz. 2924).

Minister Środowiska pismem z dnia 15 grudnia 2014 r., znak: DP-074-92/39328/14/JJ poinformował Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, że po dokonaniu kontroli powyższego zarządzenia, na podstawie § 5 ust. 2 i 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2009 roku w sprawie trybu kontroli aktów prawa miejscowego ustanowionych przez wojewodę i organy niezespółonej administracji rządowej (Dz. U. Nr 222, poz. 1754), stwierdzono następujące uchybienia uzasadniające jego zmianę we własnym zakresie.

Uwaga nr 1. W załączniku nr 4 do zarządzenia w odniesieniu do przedmiotu ochrony 91F0 łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe wyznaczono cel działań ochronnych polegający na poprawie stanu ochrony - polepszeniu struktury gatunkowej drzewostanu. Zgodnie z § 3 pkt 5 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34 poz. 186, z późn. zm.), zakres prac koniecznych do sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 obejmuje ustalenie celów działań ochronnych, które mają zostać osiągnięte w okresie, na jaki jest sporządzany plan zadań ochronnych, w sposób umożliwiający weryfikację ich osiągnięcia oraz monitoring. W związku z powyższym należy wskazać, że cel działań ochronnych, określony w załączniku nr 4 do zarządzenia, w odniesieniu do ww. przedmiotu ochrony, jest niemierzalny i nie podlega weryfikacji. Dany cel powinien zostać sprecyzowany, co najmniej w takim stopniu, aby określał stan docelowy ochrony przedmiotu ochrony lub początkowy, który ma ulec poprawie.

Uwagę uwzględniono. Cel działań ochronnych dla łągowych lasów dębowo-wiązowo-jesionowych 91F0 (*Ficario-Ulmetum*) określono w sposób mierzalny, podlegający weryfikacji. Dotychczasowy cel działań ochronnych polegający na poprawie stanu ochrony - polepszeniu struktury gatunkowej drzewostanu zmieniono na następujący: Utrzymanie ogólnego stanu ochrony siedliska na co najmniej dotychczasowym poziomie (U2). Poprawa wartości wskaźnika martwe drewno leżące lub stojące do poziomu U1 (3-5 szt./ha) o ile pozwolą na to naturalne procesy ekologiczne. Głównym czynnikiem wpływającym na złą ocenę stanu siedliska 91F0 w obszarze jest niewystarczająca ilość martwego drewna. W trzech monitorowanych płatach siedliska ocenę tę określono na poziomie U2, drugim czynnikiem jest wskaźnik charakterystycznej kombinacji florystycznej runa (2 płaty - U2, 1 płat - U1). Nie przewiduje się wpływu na ww. wskaźniki sztucznie. W trakcie obowiązywania planu (10 lat) trudno przewidzieć, czy naturalnie zachodzące procesy ekologiczne zapewnią poprawę ww. wskaźników kardynalnych dla monitorowanych siedlisk. Zakłada się jednak stopniowy, naturalny wzrost ilości martwego drewna na siedliskach tj. poprawę wskaźnika „martwe drewno leżące lub stojące” do poziomu U1 (3-5 szt./ha). Wskaźnik charakterystycznej kombinacji florystycznej runa w perspektywie 10 lat nadal może nie ulec poprawie, gdyż samoczynna renaturalizacja runa jest procesem długofalowym.

Uwaga nr 2. W załączniku nr 5 do zarządzenia w działaniu ochronnym nr 3 nałożono na zarządców lub właścicieli obowiązek intensyfikacji ochrony obszaru i ochrony zasobów roślinności drzewiastej przed kradzieżami, w tym nielegalną wycinką, i dewastacją. W związku z powyższym należy stwierdzić, że w sposób nieprawidłowy określono podmiot odpowiedzialny za wykonanie ww. działania ochronnego. Wskazano jednocześnie, że dopuszczalne jest wkraczanie w sferę praw i obowiązków obywatela oraz podmiotów prywatnych aktem innym niż ustawa, ale wyłącznie subsydiarnie oraz tylko na podstawie możliwie precyzyjnego upoważnienia ustawowego udzielonego w celu jej wykonania. W związku z powyższym, skoro ustawodawca w upoważnieniu ustawowym, zawartym w art. 28 ust. 10 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, nie dopuścił w sposób wyraźny, precyzyjny możliwości wkraczania w sferę praw i wolności obywateli oraz podmiotów prywatnych poprzez zobowiązanie ich do określonych działań ochronnych, to nie można w planie zadań ochronnych ww. kwestii regulować.

Uwagę uwzględniono i usunięto dotychczas obowiązujące w tym zakresie zapisy (załącznik nr 5 pkt 3). Działanie to nosi znamiona nałożenia obowiązku na obywateli i podmioty prywatne, który nie został dopuszczony ustawową podstawą kompetencyjną. Ponieważ ustawodawca w upoważnieniu ustawowym, zawartym w art. 28 ust. 10 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, nie dopuścił możliwości wkraczania w sferę praw i wolności obywateli oraz podmiotów prywatnych, poprzez

zobowiązanie ich do określonych działań ochronnych, np. obowiązek kontroli obszaru i ochrony zasobów roślinności drzewiastej przed nielegalną wycinką, przedmiotowy zapis został usunięty. Jednocześnie należy mieć na względzie, że kwestie kradzieży drewna czy dewastacji lasów regulują inne przepisy prawa i tut. organ nie może wkraczać w kompetencje prawne innych organów działających w tym zakresie.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy obwieszczeniem znak: WPN.6320.24.2015.MO z dnia 25 maja 2015 r., podał do publicznej wiadomości informację o zamiarze przystąpienia do sporządzenia zmiany w ww. planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Noteci PLH300004. Jednocześnie zapewniono możliwość udziału osobom zainteresowanym i działającym w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków w pracach nad tworzeniem projektu zmiany zarządzenia. Projekt zmiany zarządzenia rozesłano elektronicznie do Zespołu Lokalnej Współpracy zidentyfikowanego uprzednio podczas prac nad projektem planu. Następnie ww. Organ obwieszczeniem znak: WPN.6320.27.2015.MO, z dnia 25 czerwca 2015 r. poinformował o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu poprzez zapoznanie się z projektem zmiany planu zadań ochronnych i możliwości składania uwag i wniosków. Wymienione obwieszczenia były również podane do publicznej wiadomości przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu. Obwieszczenia zamieszczone były w biuletynie informacji publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu, tablicy ogłoszeń ww. urzędów i właściwych urzędów gmin oraz w prasie o zasięgu obejmującym województwo kujawsko - pomorskie i wielkopolskie.

W związku z udziałem społeczeństwa zgłoszono następujące uwagi do projektu:

1. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska 26 czerwca 2015 r. wniósł o zmianę edycyjną w uzasadnieniu do treści decyzji. Uwaga została uwzględniona.

2. Klub Przyrodników pismem z dnia 26 czerwca 2015 r. znak 699/2015 przedstawił następujące stanowisko:

1. Proponowane sformułowanie celu zadań ochronnych dla siedliska 91F0 jako „Utrzymanie ogólnego stanu ochrony siedliska na co najmniej dotychczasowym poziomie (U2)” jest nonsensowne, gdyż stan ochrony z definicji nie może być gorszy niż U2, czyli tak sformułowany cel będzie zawsze, z definicji, osiągnięty.

W okolicznościach opisanych w uzasadnieniu, cel należy sformułować jako „Poprawa struktury siedliska przyrodniczego w zakresie ilości martwego drewna, do maksymalnego poziomu umożliwionego przez naturalne procesy starzenia się i wydzielania się drzew”. Zwracam przy okazji uwagę, że dla poprawy zasobów martwego drewna nie wystarczy tylko pozostawianie drzew martwych, a konieczne jest także konsekwentne pozostawianie drzew zamierających, jak również stworzenie drzewom warunków do osiągnięcia biologicznej starości i zamierania związanego z wiekiem.

Uwaga częściowo uwzględniona. Cel działań ochronnych został uzupełniony o zapis „Poprawa wartości wskaźnika martwe drewno leżące lub stojące, w monitorowanych płatach siedliska, co najmniej do poziomu U1 (3-5 szt./ha) o ile pozwolą na to naturalne procesy ekologiczne.”

2. Zgadając się, że plan zadań ochronnych nie powinien nakładać na właścicieli gruntów obowiązku ochrony zadrzewień przed nielegalną wycinką i dewastacją, zwracam uwagę, że zjawiska takie powinny być wyraźnie wskazane jako zagrożenie dla odpowiedniego siedliska przyrodniczego.

Równocześnie wskazuję, że z prawa europejskiego wynika obowiązek zapobiegania takim zjawiskom na podstawie art. 6.2 Dyrektywy siedliskowej. Nie zgadzam się z tezą, że obecne przepisy już ustanawiają taki obowiązek. Przepisy prawa polskiego ustanawiają mechanizmy kontroli nad usuwaniem drzew przez właściciela i sankcje na wypadek naruszenia prawa w tym zakresie. Jednak, nie ma przepisów na podstawie których można, bez wyraźnego wniosku właściciela, ścigać z urzędu nielegalne wycinanie (kradzież) drzew przez stronę trzecią. Proszę więc - w uzasadnieniu zmiany wyjaśnić, w jaki sposób RDOŚ zamierza się w tym zakresie wywiązać z obowiązku wynikającego z art. 6.2 dyrektywy siedliskowej.

Uwaga nieuwzględniona. W załączniku nr 5 poz. 12 w kolumnie pn. „Zagrożenia istniejące” w zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 28 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Noteci PLH300004 (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. poz. 1477, Dz. Urz. Woj. Wielk. poz. 2924) wprowadzono zagrożenia z Listy referencyjnej zagrożeń, presji i działań sporządzonej przez Dyрекcję Generalną ds. Środowiska, (EEA), w tym m.in. wskazano na (kod G05) inną ingerencję i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka, którymi mogą być np. nielegalna wycinka, kradzież drewna czy dewastacja lasów. W związku z powyższym nie ma potrzeby uzupełniania listy zagrożeń o mogące mieć

miejsce zdarzenia takie jak nielegalna wycinka.

Zgodnie z artykułem 6 ust. 2 dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (dz. u. ue l z dnia 22 lipca 1992 r.) Państwa Członkowskie podejmują odpowiednie działania w celu uniknięcia na specjalnych obszarach ochrony pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, jak również w celu uniknięcia niepokojenia gatunków, dla których zostały wyznaczone takie obszary, o ile to niepokojenie może mieć znaczenie w stosunku do celów niniejszej dyrektywy.

Państwo realizuje ten zapis m.in. poprzez ustanawianie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000, w których zgodnie z art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody określa się działania ochronne dotyczące: ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk, monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, i uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony. Regionalny dyrektor ochrony środowiska jako organ administracji działa na podstawie i w granicach przepisów prawa, zgodnie z art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) oraz art. 6 i art. 19 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267 z późn. zm.). Kompetencje organu zostały określone w art. 131 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 ze zm.). W związku z powyższym, mając na uwadze zapisy art. 6.2 ww. Dyrektywy dla siedlisk 91E0 - łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródłiskowe, 91F0 - łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*), w przedmiotowym planie zadań ochronnych przewidziano modyfikację gospodarki leśnej, uzupełnienie stanu wiedzy i monitoring stanu przedmiotów ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych.

3. Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu pismem z dnia 08 lipca 2015 r. znak: ZZP.425.18.2015 nie wniósł uwag do przedmiotowego projektu zarządzenia.

4. PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. pismem z dnia 06 lipca 2015 r. znak: IOS8d-4482-1.38.1/15 nie wniósł uwag do przedmiotowego projektu zarządzenia.

5. Kujawsko-Pomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych we Włocławku pismem z dnia 13 lipca 2015 r., znak: TEK7035/1264/2015 w nawiązaniu do trwających konsultacji społecznych dotyczących, zmiany planu zadań ochronnych dla obszaru Natury 2000 Dolina Noteci PLH300004, a także do wcześniejszych uwag zgłaszanych na spotkaniach konsultacyjnych przez pracowników tutejszego Zarządu, zwrócił uwagę na potrzebę uwzględnienia w przygotowywanych dokumentach konieczności utrzymania we właściwym stanie technicznym urządzeń melioracyjnych i wód istotnych dla regulacji stosunków wodnych w rolnictwie. Do wód zlokalizowanych na obszarze Doliny Noteci PLH300004 zaliczyć należy: Kanał Laskownicki (od km 0+000 do km 2+000); Kanał Nowowiejski (od km 0+000 do km 2+600); Rokitkę (od km 0+000 do km 5+550); Kanał Dębogórski (od km 0+000 do km 2+000); Strugę Śleską (od km 3+800 do km 8+100); Kanał Ślesiński (od km 0+000 do km 12+100) oraz Strugę Flis (od km 6+785 do km 9+900). Wymienione cieki są odbiornikami dla wód pochodzących z sieci melioracyjnych znajdujących się w ich oddziaływaniu, a odpowiednia sprawność całej infrastruktury jest jednym z kluczowych czynników umożliwiających prowadzenie produkcji rolniczej. Naszym zdaniem do aktualnego stanu ekologicznego, który powstał na obszarze Doliny Noteci przyczyniły się także roboty konserwacyjne systematycznie wykonywane przez Zarząd Melioracji na przestrzeni ostatnich kilku\ kilkunastu lat. Działania te pozwoliły na normalizację stosunków wodnych i poprawiły warunki dla rozwoju roślinności. Zaniechania w konserwacji w krótkim czasie doprowadzą do zmiany stosunków wodno-powietrznych na obszarach znajdujących się w oddziaływaniu cieków, co w przyszłości doprowadzi do zmiany szaty roślinnej oraz sukcesji roślinności hydrofilnej, które wyprą obecne gatunki.

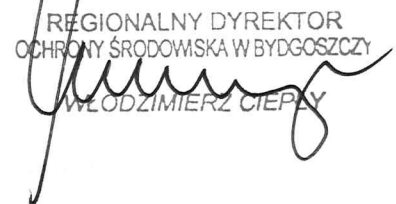
Przewidywane do wykonania w corocznym cyklu roboty konserwacyjno-remontowe polegają przede wszystkim na naprawie urządzeń hydrotechnicznych i komunikacyjnych, wykaszaniu roślinności porastającej skarpy i dno cieków, usuwaniu namułu, naprawie skarp oraz likwidacji zatorów i zakrzaczeń utrudniających swobodny przepływ wód. Niezależnie od bezsprzecznego znaczenia, jakie ma prawidłowe utrzymanie wymienionych urządzeń dla rolnictwa należy pamiętać, że część z cieków jest bezpośrednim odbiornikiem ścieków komunalnych, tj. między innymi zrzutów z kanalizacji deszczowych. Jedynie właściwie utrzymane cieki umożliwiają sprawne odprowadzenie nadmiaru wód występujących podczas zimowych roztopów oraz wzmożonych opadów atmosferycznych i zabezpieczają w ten sposób przed podtopieniami i zalaniem tereny zurbanizowane.

Odniesienie się do uwagi. Przedmiotowy projekt zmian odnosi się do siedlisk leśnych 91E0 - łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe, 91F0 - łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*) i nie porusza zagadnień związanych z utrzymywaniem we właściwym stanie technicznym urządzeń melioracyjnych i wód istotnych dla regulacji stosunków wodnych w rolnictwie. Niemniej Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy informuje, że roboty konserwacyjno-remontowe polegające przede wszystkim na naprawie urządzeń hydrotechnicznych i komunikacyjnych, wykaszaniu roślinności porastającej skarpy i dno cieków, usuwaniu namułu, naprawie skarp oraz likwidacji zatorów i zakrzaczeń utrudniających swobodny przepływ wód pod kątem oddziaływania na środowisko w tym obszary Natura 2000 są rozpatrywane w postępowaniu administracyjnym, a nie w planie zadań ochronnych, który nie reguluje możliwości podejmowania opisanych działań.

Projekt zmiany zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 28 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Noteci PLH300004 (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. poz. 1477, Dz. Urz. Woj. Wielk. poz. 2924) nie wymagał opinii Regionalnej Rady Ochrony Przyrody w Bydgoszczy i w Poznaniu.

Przedmiotowy projekt zarządzenia, na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r., poz. 525), został uzgodniony przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego pismem znak: WSRRW.II.710.37.2015, z dnia 28 października 2015 r. oraz Wojewodę Wielkopolskiego pismem znak: KN-III.0521.38.2015.1 z dnia 02 listopada 2015 r.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska
w Poznaniu

Jolanta Ratajczak

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA W BYDGOSZCZY

WŁODZIMIERZ CIEPLÝ